

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 фортини у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стаје лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Хрцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 17.

Предлату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуу, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Хрцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

ПОДИЖИМО ДРУШТВА УМЕРЕНОСТИ.

Од Дра Милоша Радојчића.

По свима крајевима, где наш народ живи, чује се једна песма, да нашег народа све то већма које године нестаје, све нас мање има. Као што је у Срему, тако је и у трему; као што је у Бачкој, тако у Банату, тако све више у Срему и Славонији, свуда се чује тај тужан глас. Питајте свештеника по свуда, како са женидбама и рођајима иде, одговориће ти, да их је сваке године све мање, сваки се може о том осведочити, кад загледа у књиге од крштења и венчавања, а смртни случајева сваке године више. Запитај учитеља, како стоји са децом у школи, и уверићеш се, да их сваке године све мање у школи има. О овом смо се могли уверити и овде код нас, на велику жалост, сад при полугодишњим испитима! Родитељи морају се силом власти нагоњавати, да своју децу у школу шаљу. Ово је већ близу пропасти, ово је зло и наопако, децу од школе задржавати, да базају по улицама, да се свакојаком неваљалству уче. Завири у цркву и свецом и недељом, све је празно, а где су цркве и школе празне, ту су зацело крчме дуклом пуне.

За милога бога, ако овако и даље узтраје, ако по нехатости и немарности оних, који су на то позвани, да лека томе злу нађу, овако као до сада морално и материјално све то више пропадали будемо, онда нам будућности нема!

Наш врени родољуб др. Ђорђе Натаншевић врло је вешто описао узроке, зашто наш народ у Аустрији пропада. Али је предмет овај од тако велике важности, да о њему непрестано сваком приликом и говорити и писати, и учити и саве-

товати се морамо, докле год невидимо, да се укоренења зла у нашем народу не почну изстребљавати, док не угледамо да нам у свачем боље не пође, јер ово је питање управо рећи питање живота народа нашег.

Зато о томе непрестајмо у јавним и приватним круговима говорити. Свештеници и учитељи народни, старешине домаће и општинске, учени наши људи и књижевници и сви који у себи снагу осећају, ваља да позор даду, и да све силе употребе, да овим залама корење изчупају! Камо те наше среће, да се наши листови окану једном међусобне распре и личних нападања, јер то нам по народ никакве користи донети неће, већ ако нећемо да у атар онима радимо, који једва чекају да нас нестане и да ову нашу лепу домовину туђинци населе; пак овоме по народ наш животном питању сву пажњу да обратимо, јер многа зла и невоље, небројене мане и злоупотребљења не даду се једним махом искоренити; ту и времена и воље, и снаге и непрестана опомињања и поуке иште се, да се на боље пође. Време лети, други пароди, који с нама и око нас живе, иду напред и надмашају нас у свему, а ми зар да екретимо руке, пак то наше удно и жалосно стање слепоме случају, ил удој нашој судбини приписујући, у пасивитету и нехатости боља времена исекујемо, докле нас најпосле нестане са лица земље; зар да будемо као они португијски морнари, који кад се грозна олујина дигне, да и брод и њи заједно прогута, запале осветлене свећице и чекају судбу своју, у место да све силе своје напрегну, да брод од проклети спаасу.

Зато сам себи предузо у овоме листу нашем, који задаћу има у напређење свега, што је по наш народ кориснога, да позор на ново обратим књижевника наших на не-

воље народа нашега, да узроке и даље испигујемо тих зала и мана, и да се посаветујемо, како би лека и помоћи нашли, и како би се овоме очевидном пропадању народњем доскочити дало.

Прут је сам по себи слаб, ал је у снопу јак. Што један човек у стању није учинити, зацело ће моћи више њих здруженом снагом, и кренком вољом извршити. Зато држим, да би прека нужда и потреба по народ наш била, да се свестни људи у свакој општини здруже, да се друштва оснују по свима сеоским и варошким општинама, која би тај племенити задатак пред очима имала, да благостање народа нашег у сваком обзиру и материјално и морално унапреде. Много се даде учинити, кад и поједини као поштен човек и пријатељ свога народа у своме кругу ради, а зар неби се у сваком селу, у свакој варошици нашло по неколико људи савестни, којима благостање народа на срцу лежи, па да добрим саветима, леним примерима гледе, да укоренења зла, и страст и хрђаве обичаје искорењују, а затим и благостање народа унапреде. Свештеник у сваком месту душа би био овога светог задатка. Свештеници су код свију срећни народа делом осведочили, како су кадри побудити и окореле грешнике да се поправе, и овака добротворна и спасоносна друштва у живот увести.

Нека ми допусте моји драги читаоци, да им наведем само један пример честитог свештеника у Ирландији Матејева, познатог апостола друштва умерености. Он је као свештеник био у једном врло сиромашном месту, па како је на своју парохију дошао, обузе га тешка туга, кад угледа, да се пука сиротиња и болештине у свакој кући одомаћиле.

(Писатиће се.)

Земун. Јавили смо читаоцима о новој наредби тичућој се главне управе основних школа у војеној граници. О тој промени добили смо овај допис, који опширније говори о том предмету.

„Место досадашњих управитеља пучких школа у Војничкој крајини постављена су два школска саветника, један у Петрињи, други у Темишвару за еремско-банатску границу, и на ово важно место постављен је др. Вогишић, који је досад био књижничар у дворској библиотеци у Бечу. Тим наименовањем престаје служба поменутих управитеља крајиничких школа, па дотични надучитељи по региментама и комунитетима приме се надзирања основних школа. Овима је већ дошла заповест, да им је дужност, да сваку школу у своме округу бар двапут за годину дана прегледају. Предлози имају надучитељи поднети вишој власти путем региментске или магистратске власти. Надучитељи у Миτροвици, Панчеву, Карансебешу, Белојцркви и Тителу прегледају у дотичној регименти или батаљону основне школе, и како би могли надучитељи вршити ту службу, наместиће се уз сваког надучитеља још по један учитељ.

И у Земуну имаће надучитељ одселе инспекирати пучке школе (и српске? У.), и тако је одељена овдашња главна школа од реалке, и ове управитељ, који је досад био местни управитељ над свима школама, моћи ће одсад све своје силе искључиво реалки посоветити, што је зацело у интересу поверенога му завода.

То је почетак промена у Крајини. На први поглед мислио би човек, да такве промене не засецају дубоко у живот народа; али жива је истина, да засецају. Средња школа, као што је реалка има своју особиту задаћу, а главна нормална и почетна школа има опет своју особну. Досад су биле стрпане у неприродну свезу, натиснуте на један калуп, одселе су једној и другој одрешене руке, може и једна и друга своју узвишену задаћу боље и слободније решити.

Од неког времена има фаличних банака од десет форинти у тежају. Већ су и у Београду на тајве наишли, те је могуће, да ће их бити и овде. Да би од читалаца наших одклонили штету, јављамо им,

да се те банке лако могу познати: лице рудоконца хрђаво је нацртано; ситна слова одозго десно и лево једва се могу прочитати; воденог знака нема никако, царски орао није јасно нацртан, а зелене шаре су особито хрђаво начињене. — Ономад пропратише овуда у Варадин шест граничара под пушком бившег панчевачког варошког адјункта Ч., који је на две године тамновања осуђен. Он је човек са седом главом и побудио је код сваког сажаљења. — Опет се пре три дана случајно наишло на учињено злочинство над новорођеним дететом. Један наш пријатељ вративши се с пута, види ван горње вароши, десно с друма, где су они просеци, гомилу деце. Кад је зауставио кола, имао је шта видети: тело новорођеног женског детета, коме су свиње одгризле одчисти ноге и руке. Он је то одма јавио полицајној власти, којој још не испадне за руком, да пронађе злочиницељуку матер. Лекарски испит посведочио је, да је здраво рођено дете после рођења удављено.

— Из Руме нам пишу под 5. о. месеца: „Данас до подне био је избор посланика за загребачки сабор на Суботићево место. Избран је Ст. Јанчов, и сами су Немци били бирачи. Срби дадоше протест због нереда при избору. Г. Стеван Јанчов добио је 71 глас. Чули сте, да се укидају банде код коњаника с конца идућег месеца. Ова вест немилу дирнула и наше грађанство, јер уланерска банда много је принела к весељу у вароши. У Недељу било је много света на променади. Госпође и госпођице саранивале су банду са црним покривачем с крстом.“ (?)

— Из Новог Сада јављају, да је акцијама прве бачке трговачке и прометне банке за кратко време тако кредит порастао, да се већ продају и купују са добитом од 30% на акцију.

— Из Београда нам пише наш дописник: „Министар просвете одредио је комисију, која ће радити на преображају свију наших школа. У тој су комисији: Стојан Бошковић, професор Милован Спасић, Стојан Новаковић, професор, Сретеновић и Милићевић секретари просвете, Влад. Вујић цензор-професор и Ђорђе Натошевић. Ова комисија није почела још ништа озбиљније радити. Као што чујемо радња та тако важна, не ће се радити јавно,

него опет тајно, по старој форми обљубљеној у Србији. Како је ово питање веома важно и засеца у живот народни, ако никад, сад би желели, да радња на тој ствари буде потпуно јавна. И као што веле, већ је мољеп министар, да дозволи јаван разговор и договор о томе у „Српским новинама,“ како би посао што савршенији и кориснији био. Надамо се, да ће министар, који је подузео тако важну реформу у новој му струци, то праведно захтевање одобрити и допустити. — Што сам вам пређе писао о нашем позоришту морам вам допунити. Позориште ће се подићи с леве стране идући из вароши к теразијама на Стамбол-капији. Кнез је дао 5000 дуката и интерес од 20.000 дуката, што их је дао позоришту, као што сам већ јавио. — Напоследку да вам јавим још нешто, премда врло немиле према оном гласу о реформи и дару за позориште. Бугарски патриота Љубен Каравелов који се од скора у Београду књижевним послом бавио, сада је — истеран.

— Скоро сви бечки листови јављају, да су у војеном министарству израђене реформе за војену границу цареву санкцију добиле, и да ће идућег месеца већ у живот ступити.

— У угарској делегацији саветовало се о граници, и наишло се, да су трошкови администрације у граници сарамерно са трошковима у жупанијама врло велики, и особито да трошкови шумски много су већи него дохотци. Овome на супрот доноси хрватски један лист из поуздана извора извешће, да шуме у хрватско-славонској граници доносе годишњи доходак преко два милиона форинти, а трошкови шумске администрације долазе по 16 новића по ланцу.

— Владика угарски Хајналд дао је 5000 фор. на пензиони фонд учитеља своје калочке дијезе. Хоћемо ли једаред доживети, да и наши прелати смилују се на сиротињу учитеља наших?

— У судовима у Галицији уведен је пољски језик као званични, и то привремено, докле земаљско законодавство закон дефинитивно не донесе, на који начин да се земаљски језик уведе и у администрацији и у судовима.

— У војеном министарству у Бечу сада се занимају с питањем, да

ли се пензионим официрима може дозволити, да уживају стечену пензију, ако се одрекну официрског карактера, који им смета, да се могу занимати с другим послом.

— Неколико пруских великаша предложише влашкој влади план о грађењу жељеница по свој Румунији и траже на основу од тог пројекта владину концесију.

— У Ници у јужној Француској умро је пре неки дан краљ Лудвиг баварски, који се је год. 1848. одрекао владе, и од оног времена није се мешао у државне послове. Он је доживео осамдесетдругу годину и имао је четири сина, од којих је други, Отон, био грчки краљ, а старији, Максимилијан, ступио је по оставци очиној на баварски престо, и умро је пре две године, оставивши круну сину своме, младом садањем краљу Лудвигу другом. Стари краљ Лудвиг, при свима слабостима у приватном животу свом, стеко је себи велике заслуге за Баварску и за сав немачки народ. Особито потпомагао је лепе вештине у таковој мери, да су отуда с почетка несносни терети по земљу постали. Новија архитектура управо његовом помоћу дошла је на тај степен, на коме се данас у Минхену налази, коју престолницу зато и зову новом Атином, те је још и сад Минхен прво училиште архитектуре у Германији, куд долазе ученици из свију земаља.

— Принц Наполеон, царев брат од стрица, отишао је у особитој мисији у Берлин. Он ће неколико дана бавити се у Штутгарту као гост својих сродника. Мати му је била виртембержка принцеза. — Привремено отпуштено бишви војници француско-царске гарде позвани су под оружје. Истом заповести наређује се, да се одсад војницима без особитога дозволења не да отпуст. — У француској скупштини беше 12. о. м. живог дебатованја приликом већања о закону о питампи. Опозиција жестоко се борила против владе и њезине странке, којој се држи већина скупштинара. Уз говорнике од опозиције присташе слушаоци на галерији, који пратише њихове беседе с усклицима а оне од владиних присталаца с негодовањем, тако да претседник скупштине није се могао друкчије помоћи, да поврати мир и поредак. већ заповеди, да се свеће (гас) угасе, те помрчина се хватала у дворани. То учини крај метежу.

који се из дворане прешао на сокак, где народ одлазеће либералне депутирце, особито старца Тјера, с грехотим „живео!“ испратио. Овај седамдесетгодишњи државник, за кога је покојни кнез Милош још пре 30 година реко, да уме лепо да лаже, опет је један од најватренијих бораца за слободу, премда се зна да је он орлеанистичке странке, што не смета, да се са републиканцима заједнички бори.

— Пре неколико недеља неки се Густав Виктор јави пруског посланства и заште знатну суму новаца, па да му јави људе, који су у завери да краља пруског убију. Али кад се ствар потање испитала, видело се да ту завере нема, него да је он денунцијант за новце. Суд га је осудио зато због преваре да четири месеца у тешкој тавници буде. Овако треба денунцијанте частити.

— Допис један из Солуна у зв. бечким новинама јавља, да у месту Њагуста, у ком 5000 ришћанских душа има, а уз ове само 400 мухамеданаца, раја хтедохе о новој години у својој цркви звона дићи, и добише за ту цел царски ферман. Али фанатизирани Турци скупише се из целе околине наоружани, групуше у цркву у време свете службе и лупаше звоно, док их на комаде не полупаше. Сирота раја мирно је своју невољу очима гледала и предела је тужбу тамошњем валији Акиф-паши. Где оваки фанатизам влада, ту не може о уживању равноправности међу мухамеданцима и рајом ни спомена бити. Из Јанине у Епиру јављају пак, да је Етем-паша више отмених житеља хришћана у сургун у Анадолију хтео да оправи, и већ су се били кренули тамо на пут, кад су им браћа устали и Етем-паша претили, да ће их оружаном руком ослободити ако их лепим не пусти. Одважан овај корак, подпомогнут од свију консула, имао је повољан успех. Етем-паша изда заповест, да се они врате слободно у своје место.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 24. Фебр. (Телегр.) Банатска шеница, у Бечу, 88-фунт. 7.40, маџарска 86-фунт. 7 —, 87/88-фунт. 7.10, столнобеоградска, у Буру, 85/89-фунт. 6.60. Кукуруз (транзито) 80-фунт. 3.20. Раж у Бечу, словачка 80-фунт. 5.25, маџарска 5. —. Шопронски јечам у Бечу 72-фунт. 3.40. Маџарска зоб (транзито) 44-фунт. 2.04, 48-фунт. 2.18.

Пешта, 24. Фебр. (телегр.) С почетка недеље падала је српска роба са 20—25 новч., но при свршетку опоравила се нешто, и данас се плаћа српско жито 5.80, домаће жито 85/89 фунти 6.60, јечам 68/70 фунти 2.75, зоб 1.80, кукуруз, готова роба 3.05, за Мај-Јуни попустише цене, неможе се скупе од 3.40—45 дати.

Сисак, 23. Фебр. (телегр.) Слаба продаја. Цене иду натраг, усљед извештаје са стране, поглавито из Трета. Жито $8\frac{4}{5}$ фунти 6.30, босанско (транзито) 5.40, кукуруз 3.20—25, наполица 4.60, $3\frac{1}{4}$ жито 5.10, зоб 1.80, јечам 2.70—80.

М. Земун, 24. Фебруара. Што је рана по горњим местима кроз неколико дана ударила натраг, не учини особити утисак на пијаце у нашој околини. Истина купци се показаше мало хладнији, но знало се, да су том падању узроци само пролазећи и надају се, да ће за кратко време цене опет морати скочити. Потреба у рани на западу, на северу, па и у неким јужним европским пределима (шпањска влада пре неки дан забранила је извоз од ране) голема је, то зна сваки, па и сам продуцент сељак, као што и то зна, да се та потреба већином из угарских и српских земаља намирити мора. Одчасти је узрок моментаном падању, што странским купцима није вајде куповати, кад ни оно, што већ у рукама имају, немогу да изнесу на време. Транспортна сретства, и жељезничка и лађарска ни мало не одговарају садашњој голомој потреби. Оскудица у шлеповима она је иста сада, као и јесенас што је била. Трговци траже на врат на нос просте растоваче, али нема ни тих довољно. Ономад дође овамо један трговац из Бељине у Босни, да погоди код овдашње главне агенције шлепове, но ова му није могла учинити по вољи, јер таквих нема на расположењу. Услед тога нуди он своју робу овдашњим трговцима жито по 130, раж до 90, јечам по 72 гр. 100 ока, но не нађе узимаоце по тој цени. У онај дан баш летише телеграми са свију страна, и известаше трговце о падању ране, па покварише Бошњаку пазар.

С почетка недеље било је прилично довоза, но после изостаје због кишовитог времена. Цена наполица беше 5.30—50, јечму 3—3.10, зоби 2.30 меров. За кукуруз плаћају 6.50—70 100 ока.

Из Панчева јављају, да је и тамо ове недеље мало довоза било, а цене да су оне исте као и прошле. Неки Чаковчани пројектирају, да се гради жељезничка пруга од Панчева преко Чакова до Денте, где би се пета свезала са Темишварско-базиджашком жељезницом. Пре неки дан био је тога ради састанак у Панчеву, на коме Чаковчани тражише, да и Панчевци усвоје њихов пројект, и да учествују у уписивању акција. Као што чујемо, не нађе тај пројект одобрење Панчеваца. Говори се, да ће они до који дан и у Земун доћи са истом намером.

Паробродско друштво издало је нови пловни ред путничких лађа. По том реду полазе пароброди од Земуна за Пешту, Недељом и Уторком у 3 сата после подне, а Петком око поноћи. За Сегедин пловиће одсад дваред недељно, Четвртом и Недељом у подне, а Савом за Сисак Четвртом доласку пештанске лађе, која иде до Оршаве.

Београд, 23. Фебр. (о. д.) Наша скела оживела је јако одкад опет пароброди раде. Сила колета напуне ђумручке магаче или стоје по обали под ведрим небом. Опет се чује стара песма о недостаточности при ђумручкој манипулацији, која нарочито паробродским агенцијама смета, јер су часови, у којима могу истоваривати, ограничени. Тај посао може се само вршити за време канцеларијских часова. Кад су кишни дани и онако се не може радити, нити кад је празник. Шлепови стоје кадкад по осам дана док се изнесе ова роба, коју донесоше. Овакова дангуба од штете је по трговину особито сад, где се толико оскудева у транспортним средствима. Многе лађе, које би међу тим могле носити свуд нагомилане робе, везане су на српским скелама, те дангубе.

Влада наша као да хоће уклонити сметње, које чини ђумручка манипулација трговини. Она је послала београдског ђумручкију, г. Станишића да обиђе српске скеле и да чини односни предлог. За београдску скелу ја би ово препоручио; прво да се подигну довољне просторне ђумручке магаче, да не мора роба на обали киснути и квару изложена бити. Свагда ће бити доста случајева, да трговци свој еспап одмах не подигну, особито кад је оптерећен е наплатом. Оскудица у довољном фонду и диференција у курсу обични су узроци томе. Не умесно је, великом магацинаријом натерати трговце, да што пре своју робу изва-

де. Закон треба да узме у обзир постојеће околности, као што се не би могло одобрити, да се тиме препречу трговачке комбинације.

Већа просторија крај обале, као што је то већ пројектирано, такође је од потребе. Најнужније је пак, да се ђумручки персонал умножи, и да му је у дужности, и ван канцеларијског времена вршити посао, кад би се за то потреба показала. Ни код ђумрука нетреба да буде излишна празновања, кад га нема ни код телеграфа, поште, полиције и других у станова. Јамачна би требало, да се ђумручким званичницима дају дијурне за вршење дужности ван канцеларијских часова. Ове дијурне морале би дотичне агенције и лађари плаћати, ако ђумручки органи ради истоваривања и утоваривања врше дужност у ванредно време.

Доходак за државну касу од ђумрука сад је много већи од како се строжије поступа при манипулацији. Свак ће се патриота томе радовати, једно што је отачбини већи приход, а друго што казује, да ипак није корупција међ чиновницима у том степену, као што многи држе, прем да је ова постојећа финансијска система такве природе, да не потпомаже моралност. Али строгост при манипулацији не искључује прилежност од стране ђумручких органа. Трговци свакојаку мајсторију употребљавају, да мимоиђу плаћање ђумручке таксе, тиме сами натерују органи на већу строгост. Нигде у свету не отварају се оригиналне бале од памука, а то морају радити овде, јер је било случајева, да међ памуку, који мање плаћа, налазио се еспап, за који је ђумручка такса већа. Третански спедитор морао је не обичан појам о родољубљу и трговачкој солидности свога београдског комитента добити, кад је његов налог на то примио.

Одсад ће се на сваком пароброду, који путује крај српске обале, налазити један ђумручки чиновник ради контроле. Ово је врло добро за брзу експедицију на штацијама.

Београд, 23. Фебр. (о. д.) При свем том, што је српско жито у Пешти падало у цени и што се кроз вице дана мало тражило, овде остадоше цене сталне, а јечам и зоб по нешто су и екочили. У житарекој радњи знатног беше промета ове недеље, било је и много кунаца са стране. Падање ране на горњим пијацима није сметало наше шпекуланте ни мало; највише је ове недеље купљено за шпекулацију, нешто и

комисионски. Плаћало се не решетано жито по 127—128, јечам и зоб по 66 гр. на лађу постављено, кукуруз по 72 гр. На београдској скели товаре се два, на обреновачкој три, на смедеревачкој пет, и код Дубровице три шлепа. Довози бејаху слаби ове недеље.

Са продуктима још једнако је траљаво. По извештају из Беча продадо је тамо ове недеље око 2000 центи српске вуне по 62—64 форинте. Овде је не опраној вуни цена 8 гр. Какви су добити вуненој индустрији у Аустрији види се отуда, што једна кућа за наручена ћебета мора сада да плати ф. 1.15, а лане, кад је вуна много скупља била, само форинту је платила. — Од овчијих кожа има доста на пијаци, прилично и пролазе. Цена им је 24—29, маторим козијим 28—29, јагнећим 13 до 14, најбољим 18—20, јарећим 18 до 19 гроша пар. Ока масти 7, лоја 8 1/4—8 1/2, цеђена меда 4—5, воска 3 1/2—4 гроша. Цене зверки: творови 65—66, јазавци 24, дивље мачке 30, лисице 48 гр. пар. Куне 140 до 150 гроша. 110 комада зечијих кожа, у лађу постављене, 36 форинти.

О сарафској радњи немам шта особито јавити. Дисконт добрих меница за Беч као обично 6%, за Пешту 6 1/2 %. Дукат за цванцике 56, за рубље 60 гр. 14 пара, за банке 5 ф. 55 н. Од неколико дана налазе се овде фаличне банке од десет форинти у течају. Полиција је неколико њих из Аустрије под сумњом да су распрострањитељи фаличних банака узаптила, међу њима неког М. Аврамовића, код кога је нађено више комада од тих фаличних банака.

Смедерево, 22. Фебр. (о. д.) Прошле недеље испразнише купци са свим магаче од ране, јер више је шлепова товарено, а довоза било је не знатних. Ако буду трговци свагда овако радили, као што су од неко време почели, сељацима неће бити ни нужно, да доносе своје производе, јер кунци сами иду по сељима од куће до куће, на купују робу. Пре осам дана ове су биле цене на овдашњој пијаци: житу 125—130, ражи 85—90 гроша 100 ока. Друге робе нема, јер оно мало што се доноси, једва намирује местну потребу. Ове је недеље цена житу 122—125 гр., у Пожаревцу пак 112—116 гр. Тамо је ономад једна партија од 3000 центи по 120 гр. продата, постављена на Дубровачку скелу.

Кириције из Аустрије, што носе еспапе између Смедерева и Алексинца, добро раде одкад је кирија

онет намешљена на Морави. За недељу дана једанпут могу да праве тај пут, а наплаћују 48 гр. од товара, 900 ока могу једна кола товарити, дакле им је недељна заслуга 432 гроша. Кад се одбије затрошак од прилике 130 гр., онда им остаје чисто 300 гр. Они свагда имају да носе товаре кад се врате. Напротив они кочијаши, који дођоше пре месец дана из Земуна у Пожаревац ради истог посла, вратили се натраг, јер не налазаше свој рачун. Рума, 23. Фебр. (о. д.) Овде чисто жито скаче, плаћа се 12—13,

наполица 9, кукуруз 7 фор. 100 ока. Сланина 26 ф., маст 30 ф. цента, но радо се не даје, чекају боље цене. 14. и 21. Марта п. р., свагда у Суботу, продаваће се овда 50 комада уланерских коња.

ОПШТА РУБРИКА*).

ИЗЈАВА.

Злобни и пакосни опадачи терају своје, и траже сваки начин, да честном човеку нашкоде. Тако су разнели глас, да ја своје еспапе скупо продајем. Они то чине, јер ми не могу чим други наудити.

Ко може зна уважити честност, са чешћу уверавам, да таком ценом продајем као год у Пешти и у Бечу, почем своје еспапе из првих извора фабричких доносим, и за готово свагда купујем, а колико новаца имам, за толико само купим. Примечавам још, да се нигде не поклања, и да нико без своје вајде ни радити ни продавати не може. Тога ради позивам поштовању публику, да се не да злобним опадањем против мене занети, почем сам свагда ту, и кадар сам оваком за финоћу и јефтиноћу јемчити.

Јован Пециковић.

*) Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	19.	20.	21.	22.	23.	24.
Ф е б р у а р а						
Дукат песарски	5 59 ⁵ / ₁₀	5 59 ⁵ / ₁₀	5 58	5 54 ¹ / ₂	5 55 ³ / ₁₀	5 55
Сребро	114 75	114 75	114 75	113 75	113 75	113 75
5 ⁰ / ₀ металици	53 30	57 60	57 45	57 30	57 10	57 20
Оли с кам мај — новем.	58 70	58 10	58 —	57 90	57 60	58 20
5 ⁰ / ₀ народни зајам	65 90	65 75	65 65	65 75	65 60	65 55
Акције народне банке	708 —	708 —	706 —	702 —	703 —	706 —
„ кред. завода	188 80	187 50	186 80	187 10	187 40	187 60
Дозови 1860. године	83 20	82 40	82 —	82 10	82 40	82 70
Лондон	116 95	117 20	117 —	116 10	116 30	116 10

Пловидба местне лађе до 20. Марта.

Из Земуна у Београд, у 7 сахата у јутру
 Из Београда у Земуна, у 7 и по сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 8 сахата у јутру и у 12 и по сахата по подне
 Из Панчева у Београд и Земуна, у 10 сахата пре, и у 2 и по сахата после подне.
 Из Земуна у Београд, у 5 сахата после подне,
 Из Београда у Земуна, у 5 и по сахата после подне.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земуна до Пеште: Понедељником, Среде и Петком у 3 сата пред зором,
 Од Земуна до Оршаве. Галца Цариграда: Петком, по доласку пештанске лађе.
 Од Земуна до Сиска: Петком у јутру.
 Од Земуна до Сегедина: Недељом у подне.

Nr. 507. Abth. 2.

Edict.

Vom k. k. Militär-Communitäts-Magistrate in Semlin wird hiemit kundgemacht:

Es sei über Ansuchen des k. k. Peterwardeiner Grenz-Regiments-Gerichtes als Konkurs- und Abhandlungs-Instanz, ddo 2. Jänner 1868, Z. 8648, zur öffentlichen Feilbietung des Hauses Nr. 566, innere Stadt hier, die Tagfahrt auf den 28 März l. J., Nachmittags 2 Uhr, mit dem Beifügen anberaumt, daß bei dieser Lizitations-Tagfahrt das besagte Haus, wenn weder ein höherer Anbot noch der Ausrufungspreis von 3000 fl. De. W erzielt werden sollte, auch unter diesem Ausrufungspreise ausgedoten und hinfangegeben wird

Kauflustige haben sich am besagten Tage in der hiesigen Gerichtskanzlei einzufinden, und können die Feilbietungs-Bedingnisse und den Grundbuchs-Extrakt daselbst täglich in den üblichen Kanzleistunden einsehen

Semlin, den 12 Februar 1868.

Schreiber m. p., Hauptmann-Auditor. V a b m. p., Major-Bürgermeister.

У КУЋИ СТЕФ. ЈОКСИМОВИЋА (некад Хенгстеровој)

у Бежанијском сокаку

налазе се два квартира, који се издају под кирију, један од 2 собе, кујне, шпајза, дрваре и пр., други онет од 2 собе, кујне и пр. осим шпајза. У истој кући даје се и онај

ДУБАН НА БОШКУ под кирију. Који хоће један или други узети, нека се изволи услова ради обратити на газду од куће.

Tarif

über die vom 1. März 1868 bis Ende December 1869 hier in Semlin zu entrichtenden Pflastermauthgebühren.

Bei der Transportirung von Kaufmannsgütern und von Speculations-Gegenstände von den Ufern der Donau und der Save in die Communität, oder aus dieser behufs Verfrachtung zu den Landungsplätzen der beiden genannten Flüsse, wenn dabei das städtische Pflaster, eine Communitätsbrücke oder ein Damm passiert wird, für jedes Stück Zug- oder Tragvieh jeder Gattung . . . . . 4 fr. De. W.

Beim Triebe des Speculationsviehes nach denselben Richtungen und unter derselben Voraussetzung für ein Stück Pferd, Maulthier, Ochse, Jungen, Kuh oder Esel . . . . . 2 fr. De. W.

Für ein Schaf, Lamm, Schwein, Ferkel, Kalb, Fohlen, Gais, Kigel, wenn sie getrieben (nicht auf einem Fuhrwerk geführt) werden . . . . . 1 fr. De. W.

Von dieser Mauthverpflichtung sind jedoch die auf hiesigen Wochenmarktplatz eingeführt werdenden Victualien sammt Klein-, Stroh- und Federvieh insoferne befreit, als solche nicht zum Verkauf in einem Tage, sondern in größerer Menge zur Speculation gebracht, und auf Standplätzen, in aufgenommenen Magazinen oder Läden feilgeboten werden.

ТАРИФА

плаћања калдрме овде у Земуна од 1. Марта 1868 до конца Децембра 1869.

Код преноса трговачке и ма какве за шпекулацију робе са Дунава и Саве у варош, или обротно из вароши на Дунав и Саву, ако се при том преносу прешло буде преко варошке калдрме, какве варошке куприје, или каквог насипа, за свако ради тог преноса упрегнуто теглеће, или товаром обтерећено марвинче ма какве врсте . . . . . 4 кр. вр.

Код марве, која се трговине ради истим путем протерала буде, под истом предпоставом платиће се за сваког коња, сваку мазгу, сваког вола, јунца, сваку краву и за сваког магарца . . . . . 2 кр. вр.

За сваку овцу, свако јагње, свинче, прасе, теле, ждребе, козу, јаре, у протеривању (а не кад се на коли или сонцама возе) по комаду 1 кр. вр.

Од те калдрме таксе ослобођена су јестивина средства са ситном за влање марвом и живином у толико, у колико се за један дан на пијацу прода и ради увезу или унесу, а не кад у већој коликоћи ради шпекулације на заузетим местима, у магазима или дућанима више од једног дана продавала се буду.

Други део.

Наставк.

— Господине ја вас не разумем... протела војвоткиња брижна, а била је бледа као крпа.

— Е, кад ме не разумете, насмешите се официр подмукло, а оно љу вас питати друкчије. Где сте сакрили онога војника, што је мало пре ушао у ваш двор?

Тек што је рекао, уђу три војника, и уведу Патонија крвава, бледа и издрпана.

Један војник ступи пред официра, и каже му, како је ђенерал скочио кроз прозор, и хтео је у шуму да умакне. Двојицу од страже убије, али и сам падне.

— Но, шта велите? запита официр војвоткињу, а кад му она ништа неодговори, окрене се ђенералу.

— Ко сте ви, господине? запита га оштро.

— Војник републиканске војске.

— Ваш чин? ваше име?

— Нетиче вас — се — ништа! одговори Патоније с великом муком од бола, јер једно му је ђуле са свим размрскало раме.

— Висте сада заробљени, па морате одговарати на питања моја, одбрецне се увређени официр.

— Висте ме ухватили, али ја сам пре тога убио два војника. Ви ћете ме сада погубити и без дуга разговора, па нашто дуљит лакрдију.

— Знате ли ви, госпођо, што год о вашем госту, запита официр војвоткињу.

— Незна ништа капетане! упадне Патоније живо у реч.

— Водите тога човека напоље, заповеди официр војницима, и овига с великом муком изведоше, јер се Патоније снажно отимао.

— Госпођо! почне официр озбиљно. Ја долазим у име њег. екселенције маршала Маркеца, и у име његово питам вас за име и чин тога човека. Некажете ли, мораћете самном ићи.

— Ја вам немогу испунити захтевање, јер и сама непознајем тога човека. Он је био код мене позвани гост, и ви сте ме само долазком вашим ослободили од њега.

— Добро. По преком суду он ће бити погубљен, а маршал тиме задовољен.

— Спрахота! то је немогуће! цикне војвоткиња као громом поразена. Маршал неће учинити такав преступ, неће, догод га ја могу уздржати.

— Бадава ће те се трудити! од-

говори један официр умотан огртачем, који је до сада мало натраг стајао а све слушао. Беше сјајно обучен, и по томе судећи био је то један од виших официра, био је то главом — Маркец.

Маршал заповеди војницима да изведу ђенерала и да га убију, а сам стане на прозор, да гледи и да да знак.

Војвоткиња је пала на земљу пред ноге његове и молила и преклињала, да не чини то.

Све бадава!

Шест војника са запетим пушкама стану пред ђенерала, који блед и немоћан беше, јер му је многа крв истекла.

Маршал макну руком, војници опалише, и у сред праске од пушка — није се чуо болан јаук, него — одушевљен усклик: „живела слобода!“

Војвоткиња на глас од пушка полети к прозору и падне онесвешћена.

— Осветио сам се! прошапута маршал, погледи с прекрштеним рукама хладно војвоткињу и — оде.

* * *

Образина је пала. Француска, то јест Наполеон III. нашао је за добро, да не потпомаже више мексиканску царевину, јер се не слаже с интересима његовима. Он је изјавио мексиканској влади, да ће још у 1866. години своју војску повући.

Од тога часа и од изгубљене битке код Санта Изабеле, 30. Марта, остављен је Максимилијан сам себи и снази својој. Маршал Базен изјавио је својим региментима, да се неборе против републиканаца, него само да се бране, а међу тим шуровао је с Јуарецом потајно.

Тим вероломством француским оснажили су се јако слободњаци. Све што је честито од Мексиканаца отишло је сада у републикански стан.

Свршетком Јунија заузели су републиканци под Ђескобедом Матамору, тако исто и Монтеру и целу провинцију Хихуахују, где се Јуарец стално настанио, а у 1865. г. већ се био у северну Пасу повукао. Оаксаку заузео је Порфирије Дијац, а Михаокан опет Корона Регула.

Бадава је покушавао Мирамон, Алмонте, Елоан, Фишер „црни отац“ да поврате казаљку на сату од двацестогата сата. Кад већ никакве помоћи не беше, покуша сама царица, да исмоли у цара Францускога зајам и да остави још неко време своју војску у Мексици. Сама царица по-

лази у Европу, да последњу помоћ потражи још један пут у Паризу и Риму.

Како тежак и жалостан беше тај растанак. Сада се сетише целе миле прошлости и видеше горку садањост и још страшнију будућност. Још једина нада држаше царицу али цара ни то више. Он је видео, да му ништа друго неостаје него смрт или бегство, али то последње не допусташе му понос његов.

Сутра дан испратио је царицу. Дуго је гледао за њом. Поздравио је своје отацство, сроднике и пријатеље и стару мајку своју. Тамо му беше сва радост, па сада му оде тамо и последња и једина радост — жена његова.

Ох, тежак је то растанак био!

5. Сам са круном.

У престолници мексиканској у народном позоришту сеђаху два године у ложи првога реда. Беху богато обучени. Публика их љубопитљиво гледаше. Мора бити, да су ретки гости. Но народним су језиком са свим добро говорили, шта више и у самоме престолничком наречју. Види се, да нису странци.

— Ортеага, проговори Алатора своме младом пријатељу, погледај на царску ложу. Чини ми се, да ће оно бити војвоткиња од Монт . . . . р.

Ортеага, који је са старим инсургентским ђенералом дошао у престолницу да докуче, извиде и испитају, како стоје царске околности, погледи на ону ложу и хладно одговори:

— Бога ми јесте!

У пети мах мало се ужурбаше у царској ложи. Цар уђе. Неколицина од публице устане и тиме га поздраве.

И оба официра републиканска погледаше на ону страну, али се не помакоше са свога места.

Међу тим она женска, коју је ђенерал Алаторе помено, погледа на њихову ложу, и поглед јој остаде на њима као приковап.

— Познала те је, Ортеага, примети Алаторе, него ми се чини, да је не мила осећања обузеше.

— А зар се чудити томе? Јесам ли ја икада имао среће код женских.

Тако се разговараху о љубавним стварима, па дођоше у разговор и на Патонија, који погибе због војвоткиње.

— Сиромашни брат! Онако млад, јуначан, веран и заљубљен, па погину од целатске руке, као најпростији преступник.

— А војвоткиња живи и сада као и пре раскалашно, и то у срединама крвника његових.

— Не маш право Алаторе. Немој гледати на оно намештено руменило, па ћеш видети бледо лице њезино, а у очима јој не ћеш читати лакомисленост и шалу, него — кајање.

— Сумњам.

— Е, ево ћу ти доказати. Кад смо пошли из Монтере, Патоније је уписао војвоткињи у њезин дневник неке стихове, које ми је доцније показао. Јако ми се допадоше, и ја га замолим да ми их својом руком препише у мој записник. И то носим увек са собом, са још неким другим маленкостима. Сада ћу послати те стихове војвоткињи. Она ће за цело познати патонијев рукопис, а ми ћемо јој читати утисак на лицу.

Песма је била заиста лепа и пуна осећања. Ортеага завије песму и пошље је војвоткињи по послужитељу, а они се наместише да ју посматрају.

Кад је војвоткиња примила писмо, пребледи, занесе се и прихвати се за најближу наслоњачу, јер хтеде пасти.

— Но, јеси ли видео, запита Ортеага Алатору.

— Видим, да га није бар заборавила.

— Кажем ли ја теби. Него хајдемо сада; позориште се већ свршава, а Переца ће зацело пре изаћи, него остала публика.

Узеше своје огртаче и одоше.

Међу тим се страшна олујина спустила над престолницом. Киша је пљуштала, и потоци прелише улице.

Они обојица одоше у царски двор. Портир их упути на први бој деснога крила. Како осећање обузе Ортеагу, кад уђе у цутра, и кад се ести, како се од прилике пре годину дана на истоме месту на живот и смрт борио са стражом, само да спасе оца свога. Шта није радио онда? На какве жртве не беше готов тада? Али све бадава? Оца му погубише и преко задане речи.

Собарица изађе и узме од њих карте, да их пријави госпи својој, одмах за тим изађе и јави им, да се не могу сада с њоме разговарати. Али они наваљиваху, и тако их пусти.

Они се поклонеше, а и она их ердачно поздрави.

— За бога, господо, како сте несмислени! како сте ми могли сада доћи у походе? Нека што год само посумња портир, а и собарица је познала вас Ортеага, па смо онда сви пропали.

— Ми испуњавамо само што нам је претседник наложио. Он вас опет опомиње на вашу дужност.

На понуду Изабелину обојица седоше на диван.

— Вас разумем, али претседника никако. Зар ја нисам све радила, што је било у мојој власти, да би само ствар републиканску унапредила? Зар вам нисам свакога месеца најважније гласове шиљала. Зар нисам била издајница цара и маршала, само да останем верна завету своме? Ја вас опет уверавам, да вас, т. ј. претседника неразумем.

— Колико се сећам мога разговора са законитом поглавицом нашом, он тражи да докажете ваше отачаствољубље, да издате све тајне кореспонденције Базенове.

— Господине, нека чујем још један пут то захтевање, па онда прекидам за свагда сваку свезу у послу за републику, одговори увређена Шпањолкиња.

— Претседник то говори с тога, што зна, да је ваш интерес са интересом републике скопчан. Служећи републици вићете зацело и то достојно осветити прошлост вашу.

— То никада нећу урадити.

— Добро се промислите, јер ко републици служи, мора и слушати.

— Слушати? Ко вас је научио тако говорити? запита Шпањолкиња зачуђено, и место оне умиљатости, навуче се на лице њезино хладноћа.

— Нужда. Вама остаје да бирате: Или да учините, што претседник захтева, или једним ударом да уништите и себе и вашу освету.

— Овде немам шта бирати. Народу своме служићу, али ропкиња претседникова нећу никада бити.

— Лепо; на тај начин ја сам свршио своје посланство.

Републиканци устадоше, учтиво се поклонеше и пођоше к вратима.

Али тек што је Ортеага отворио врата отекочи натраг. Четири бајонета у рукама француских војника затворише му пут. Уђоше унутра, одузеше им оружје и околише их.

На то уђе један висок човек сјајно обучен у униформи францускога маршала. То је био Базен.

— Хвала вам, дона Переца, што сте се тако похваледостојно држали.

— Она је ваљана ученица великога мајстора од Оаксаке и човека од поштене речи, упадне у реч ђенерал републикански са потемехом.

— Напред! заповеди маршал војницима, који обојицу отпратише.

— С богом, дона Переца! до ви-

ђења, ако нигде пре, а оно у паклу! смејаше се Ортеага Шпањолкињи, која се окрене од њега, јер признавајући кривицу, не могаше поднети онај поглед пун презрења.

Изабела остаде с тешким срцем сама у соби. Непитајте: како то? Питајте девојче, које предаје и мора предати свога љубазника целату, питајте га, шта осећа?

Сутра дан седео је маршал у својој писарници. Пред њиме стајаше мноштво писама, које је он редом отварао, читао и на страну остављао.

Наједан пут се зачу тихо куцање на вратима. Унутра ступи његова жена.

Маршал је поздрави и пољуби пуначку белу ручицу лопецове нећаке.

— С чиме би могао служити, моја драга женице? запита маршал учтиво и хладно.

— Једном маленкошћу, екселенција! одговора она истим гласом. Треба ми 600.000 гроша.

— До беса! упрепасти се маршал, и извали у наслоњачу, да је чисто смешно било. Опростићете ми драга Јозефа, али почем су ваше потребе сваким даном све веће, то морам запитати нашто ви похарчите толико благо?

— На то вам не ћу и не могу одговорити, јер ви ме ти ме вређате, па и самим гласом вашим, како ме питате, одговори Јозефа љутито.

— Ви знате добро, драга моја, да ја увек остајем при ономе, што један пут смислим. То исто важи и сада.

— Ви хоћете, чини ми се, да преломијете штап, упадне најлепша жена Мехиканска, ходајући огорчена по соби горе доле, и негледајући на Базена.

— Послушајте ме неколико тренутака мирно, проговори Базен и дипломатски се насмеша.

Седите. Има већ више од године дана како имамо срећу своји бити, и ту срећу још никакав облачак није помрачио, јер смо узајмице зауздавали страсти своје и једно другом праштали мане. Вама је познато, да сам се ја добро са госпођицом Перецом гледао, а и ја сам опет знао за ваше дописивање с маршалом Алмонтом и капетаном Ленормандо, и

— Господине! то је само пакосно опадање, ако немате за то доказа, протена Јозефа бледа и гњевна.

— Имамо и тога, одгори по-

смишљиво Француз. За тим отвори јено мало чекмеце и извади неколико писама.

— Ево чујте! Ово је на капетана:

Драги Алфреде!

После подне одлази Базен у престолницу, и тек ће за 3 дана доћи. Ја ћу те очекивати сахат пре поноћи. Собарицу ћеш наћи на стражњим вратима. Твоја

Јозефа.

— Ево изволите, уверите се, је ли то ваш рукопис.

Јозефа погледи и — ућута.

Још после неколико речи Јозефа прими, шта је захтевала, поклон се маршалу и оде!

После ње дође послужитељ.

— За четврт сахата извешћу се мало. Нека дође ађутант к мени.

Маршал устане, обуче се и припаше сабљу, а међу тим уђе и ађутант, пуковник Фремонт.

— Поздравите моју госпођу, нека ме чека после десет сахата.

Јесмо ли добили какав одговор од Парфирија?

— До сад још нисмо, али се надам сваки час.

— Сад с богом, пуковниче: у јутру ћу вас чекати да заједно јашимо.

Маршал се спусти низ басамаче доле, где га покривена каруца очекиваху. Седне у њих и пође према парку. Ту стане, а неки сух човек у царској ливри притрча му и уђе у каруца.

— Но Јосифе шта има?

— Имам препис од два писма, које сам нашао, кад сам царски кабинет чистио.

Маршал узе писмо и прочита потпис „Тома Мејија, ђенералмајор.“

— Шта интеш за ово? запита радосно послужитеља

— За свако писмо сто гроша.

— Добићеш од мога ађутанта, а сад ме чуј даље.

— Би ли се ти хтео и могао одважити, да одеш у Париз, па да ми тамо набавиш целу кореспонденцију царичину. За то би добио једну четврт милиона и путни лист за Француску. Промисли се, па ми кажи: хоћу или нећу.

Аустријанац се мало упрепасту, те поћута подуже.

— Ту ваља главу у торбу метнути.

— Али за њу нећеш више ни одкога добити четврт милиона.

— Кад је тако хоћу. Само ми

морате дати, а не обећати поуздану пратњу.

— Све ћеш добити.

— До који дан полазиш. С богом! Маршал лупне у прозор, каруца стану и Аустријанац искочи.

Маршал оде даље и скрене у једну улицу.

Од како је Шарлота отишла, Максимилијан је био чудно не расположен. Увек тужан. У Септембру пропутовао је још један пут провинције своје. Тражио је симпатије у народу. Међу тим је оставио владу на маршалу Базену. Максимилијан се одважио, да брани своју част до последње капи крви. С тога је и водио сада само о војсци сву бригу.

Но, јадан, не знађаше, шта му је судбина с ону страну Океана отела.

Тек је два дана минуло, како му дође глас, да је Француски посланик ступио на мексиканску земљу. Сада ево стиже опет глас, да је царица Шарлота — полудила.

Такав удар скоро је поништио његову и онако већ слокијену снагу.

Царица је покушавала све на свету, да би добила помоћи своме мужу, али замап. И стога је полудила.

Максимилијан је ишао у Оризабу. Поражен и малаксао извалио се у кошак од каруца.

За њим јахаше Лопец са више официра.

— Имамо ли још много до Оризабе? запита цар Лопеца.

— Још шест сахата, господару.

— Хвала!

За тим зовне други официр Лопеца мало на страну, и тако су лагано за каруцима јахали.

Тај официр беше — Портила, онај исти, ако се још сећате, што се на лађи путујући из Мираморе с Максимилијан разговарао с Лопецом о његовој нећаји.

— Шта желите? запита га Лопец хладно.

— Хтео сам вас нешто питати. Ако се не вaram ваша се нећака, коју сам и сам пре две године просио, удала за републиканског ђенерала Корону Регулу.

— На жалост.

— Јуче је био код мене управитељ мојих добара, и он ми каже, да је ђенералица — умрла.

— Сумњам! одгори Лопец хладно.

— Пустите ме, да изговорим. И

сам сам желео да се уверим, па сам захтевао, да ми точно приповеди цео догађај. Он зовне на то свога слугу, који га је пратио, и тај ово приповеди: Пре шест недеља због тога, што је француска војска уступила, продирали су републиканци јако напред, па осим других провинција заузеле и Хихуахију, а као што вам је познато, ту имам добра свога. Једнога дана прође једна чета коњаника, а било их је преко 5000. Ишла је пут Дуранга, и на крају се места заустави. Наједан пут дођу неколико војника попу истога места и одведу га заједно са момком мајега управитеља у стан. Ту је лежала ђенералица и наскоро пустила душу у мукама од раног порођаја. У истоме је месту сахрањена, и ове су речи уведене у протокол „усоиничих:“ Госпођа Ружа Коронина.

— Она ни је хтела друкчије, а што је хтела постигла је, одговори Лопец мало набрусито.

После тога пребаца Видаури Лопецу његову непостојаност и дволичје, јер служи и републици и царству.

— Ви ме вређате! одговори му Лопец.

— Што? Ваљда што истину рекох.

— Господине, ја вас позивам, да се боље изјасните, викне Лопец претећим гласом.

— Не вичите тако, јер ако вас трећи чује, можете доћи под војени суд. Чуо сам у Кохахујили од једнога официра вашег штаба, да сте ноћу из царскога стана трипут у републикански ишли.

— Ко се усуђује то потврдити? зашита Лопец одважно, али опет не могаше сакрити забуњености своје.

— Мајор Тарера! — Ви ћутите? Чини ми се дакле да ће бити нешто у ствари.

— Господине, подајте мајору моју карту одговори Лопец веома узбуђено и одважно.

Видаури се хладно насмени, узме карту и потера за царском свитом.

Максимилијан дође у Оризабу и сазове за идућед ане општи министарски савет где су и први људи од војничког и духовног сталежа председавали.

Још исто вече, онако у путничким хаљинама дозове к себи претседника министарства.

(Поставиће се.)